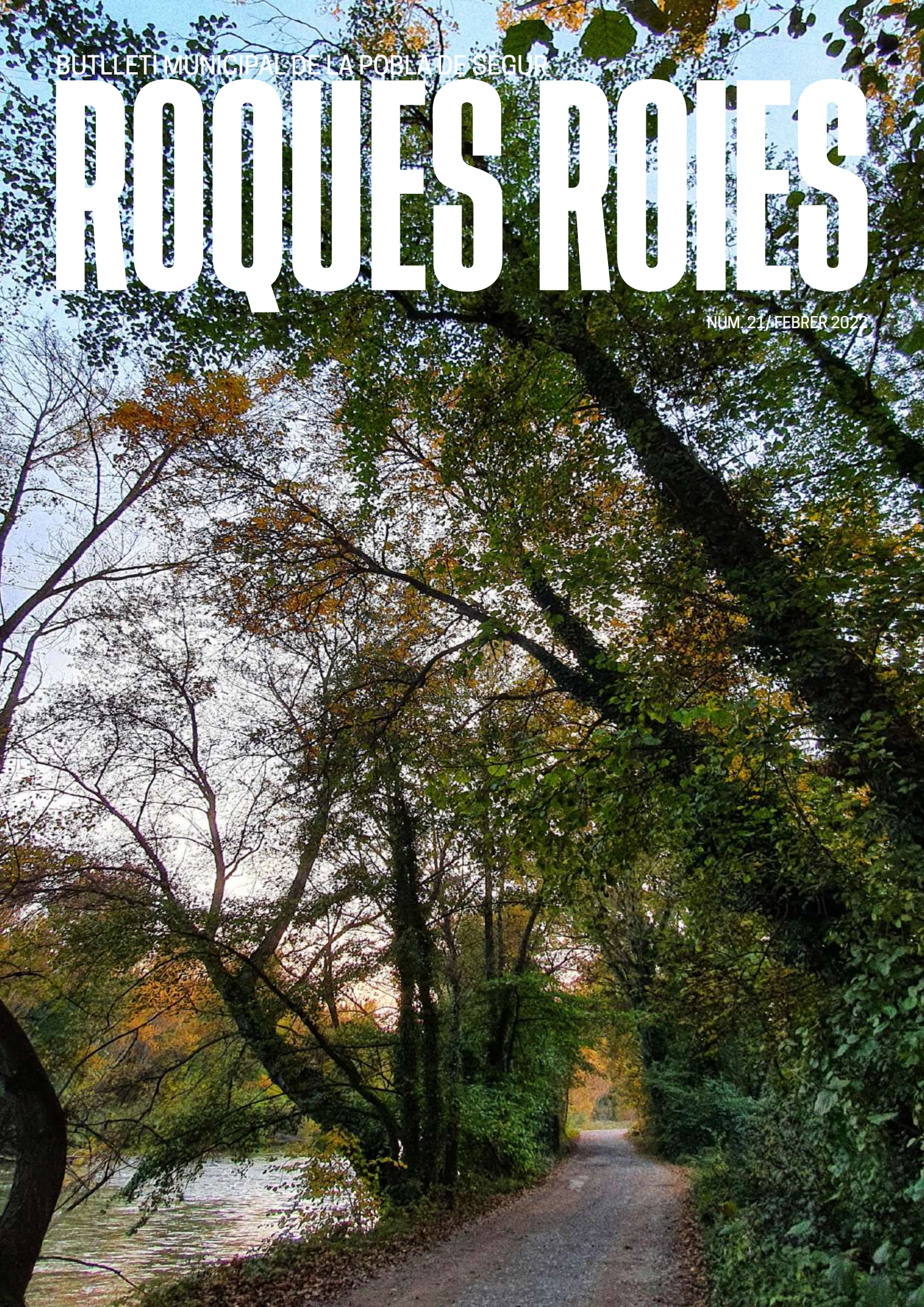

BUTLLETI MUNICIPAL DE LA POBLA DE SÈGUR

ROQUES ROIES

NUM. 21 / FEBRER 2022

DESTAQUEM

EN PORTADA

Detallem algunes de les accions que està desenvolupant o preveu desenvolupar l'Ajuntament per reduir la dependència energètica i combatre els efectes del canvi climàtic.

EL REPORTATGE

Cinc anys de treballs arqueològics i documentals sobre els habitants de les Esplugues i Pui de Segur. En Walter Alegria ens explica com i què s'ha descobert.

Vols que la teva foto sigui la portada del següent número de Roques Roies?

Envia'ns una foto de bona qualitat en format vertical a butlletí@lapobladesegur.cat

NOTÍCIES

Les projeccions de pel·lícules catalanes, la recaptació de l'exposició benèfica de l'herència Farreres, la solidaritat dels poblatans i poblata-nes per la Marató de TV3...

EMPRENEDORIA

Alba Alegret ha entrat a l'espai Taller per parlar amb l'Oriol i el Josep. Han convertit un antic taller en un espai gastronòmic disponible per a tothom.

ASSOCIACIONISME

Coneguem la delegació territorial d'Òmnium Cultural al Pallars.

APUNT TURÍSTIC

Descobrim la llegenda que s'amaga darrere del dolmen de Pinyana. L'Enric Guimó ens l'explica.

ARA FA 100 ANYS...

Tomàs Garcia recorda el primer camp de futbol de la Pobla. Sabeu on s'ubicava?

SUPO-SUPO POBLATÀ

Conversem amb Andreu Fàbregas i ens explica com ho porta això de viure a Finlàndia. Creieu que hi hi alguna semblança amb el Pallars?

REDACCIÓ PER PART DE

Darío Albert, Alba Alegret, Walter Alegria, Tomàs Garcia, Enric Guimó, Ramon E. Guimó, David Marchal, Encarna Moreno i Òmnium Pallars.

Foto de portada: Alexandra C.G

Dipòsit legal
L 62-2017

Els conceptes i opinions expressats en els articles d'aquest butlletí no representen cessàriament l'opinió de l'equip redactor.

EN PORTADA

Compromís amb la transició energètica

L'Ajuntament de la Pobla de Segur aposta per les energies renovables com a garantia de futur. Des del consistori s'ha fet una aposta municipal per la biomassa, les plaques solars fotovoltaïques en edificis públics, els vehicles elèctrics o l'eficiència energètica en il·luminació i consum. Una aposta que també passa per poder tenir al nostre municipi una comunitat energètica. L'objectiu és clar: reduir la dependència energètica i combatre els efectes del canvi climàtic. En aquesta edició del Roques Roies us n'expliquem alguns detalls.

Biomassa. Ja hi ha un projecte executiu redactat valorat en uns 654.000 euros per alimentar quatre edificis públics: la Residència, el Molí de l'Oli, l'Ajuntament i el Col·legi els Raiers. Aquest projecte ja ha estat presentat per a dues subvencions relacionades amb els fons Next Generation, i estem esperant la seva resolució.

Vehicles elèctrics. Hem apostat per fer un canvi en la flota de vehicles de l'Ajuntament. En concret, són tres: un per als vigilants municipals, un per a l'ús de la brigada i un darrer per a la neteja dels carrers. Com el projecte de la biomassa, aquests vehicles estan inclosos en un projecte sol·licitat als fons Next Generation.

Eficiència energètica en l'enllumenat públic. El compromís de l'Ajuntament per un canvi d'enllumenat públic que porti una major eficiència energètica és clar. En els darrers mesos s'ha substituït l'enllumenat en diferents parts del municipi, com a l'Avinguda Madrid, el carrer Sant Miquel, el casc antic, part del barri de l'Estació, i el carrer d'Oran i el Raval. A més, s'han ins-

tal·lat punts llumínics en una part que fins ara no en tenia, com ho és l'inici de la carretera a Aramunt. Tots aquests canvis han estat per instal·lar-hi elements de led. Unes substitucions que també afavoriran a la preservació del cel nocturn, ja que s'hi instal·la unes llums de led ambre, que emeten una llum groga que respecta la normativa per ser territori reconegut amb el certificat Starlight.

Comunitats energètiques. Des de l'Ajuntament s'està treballant per poder implementar una comunitat al nostre municipi, per tal que els nostres veïns i les nostres veïnes puguin gaudir d'una energia neta. La principal font seran les plaques solars instal·lades en diferents equipaments municipals que donaran servei a aquesta comunitat, a la qual tothom s'hi podrà adherir. Aquest projecte també s'ha presentat a una convocatòria dels fons Next Generation, i actualment s'està a l'espera de la resolució.

Una de les claus per aconseguir aquesta reducció de la dependència energètica és, clarament, la reducció tant en l'ús dels combustibles fòssils com el consum d'energia que fem en el nostre dia a dia. Nosaltres mateixos som els primers que hem de reduir el consum per combatre el que ja podem dir que és una evidència: el canvi

Es preveu instal·lar plaques fotovoltaïques a equipaments municipals com l'escola

climàtic. És per això que des del consistori demanem un esforç per intentar reduir el màxim el consum energètic que es fa a les cases. En aquest sentit, l'Ajuntament vol donar suport també a la ciutadania per sumar esforços cap a la transició energètica. És per això que hi ha establertes bonificacions a l'Impost de Béns Immobles (IBI) del 50% de la quota íntegra de l'impost, per a la instal·lació de sistemes d'aprofitament elèctric de l'energia provinent del sol, com ara plaques solars fotovoltaïques (la vigència de la bonificació serà per als primers 5 anys després de la instal·lació i l'homologació) o sistemes d'aprofitament tèrmic mitjançant la instal·lació de plaques tèrmiques (en aquest cas, la bonificació tindrà una vigència de 3 anys). Amb tot, es persegueix convertir la Pobla de Segur en un municipi referent en eficiència i estalvi energètic, així com en la implantació d'energies renovables.

NOTÍCIES BREUS

Programació mensual de pel·lícules catalanes

Més de 10 anys després del tancament del CinemaAVINGUDA, aquest gener es va poder tornar a veure una estrena de cinema. Una cinquantena de persones van acudir l'últim divendres de gener al Molí de l'Oli a la primera projecció del Cicle de Cinema Gaudí. Es tracta d'un projecte de l'Acadèmia del Cinema de Catalunya que té per objectiu fer arribar els treballs catalans a poblacions que no compten amb una sala de cinema. Aquest 2022, l'Ajuntament de la Pobla s'hi ha adherit i, gràcies a la col·laboració de tres entitats del municipi, es projectarà una pel·lícula: l'Altre Cine, l'Associació de Dones i l'Associació Country de la Pobla de Segur. El preu d'entrada general és de 4,5 euros. Presentant el Carnet Jove o el d'associat a la Federació d'Ateneus de Catalunya, l'entrada té un preu reduït de 3 euros. Amb el carnet del Club Vanguardia s'aplicarà un 2x1 en les entrades. Aquesta però no és l'única programació de cinema a la Pobla. D'altra banda, el CineXic, de la mà d'Omnium Cultural i la delegació territorial al Pallars, portarà les millors pel·lícules en català adreçades als més petits de casa. En aquest cas i a partir del mes de febrer, els passis seran el tercer divendres de cada mes. A més, l'associació cultural L'Altre Cine continuarà programant mensualment pel·lícules d'autor.

La nova sala polivalent busca nom

La Pobla de Segur comptarà amb una nova sala polivalent perquè aculli des de concerts fins a representacions teatrals, presentacions o animacions infantils. A més, una part d'aquest espai també servirà de magatzem. Ara cal triar quin nom tindrà aquesta nova sala i per això s'ha obert un procés participatiu perquè siguin els poblatans i les poblatanes qui ho decideixin. El procés tindrà dues fases. La primera és la recollida de propostes i es pot participar a través de les xarxes socials o omplint unes butlletes disponibles a l'Ajuntament, la Biblioteca, el Telectre, l'Oficina de Turisme o el Casal Cívic. De totes les propostes recollides, en quedaran quatre finalistes. En la segona fase del procés, haureu de votar quina de les quatre és la vostra preferida a través de l'aplicació Línia Verda.

La Pobla, solidària amb la Marató de TV3

Les entitats de la Pobla de Segur es van bolcar amb la Marató de TV3, aquest any dedicada a les malalties relacionades amb la salut mental. L'AMUP va preparar una jornada plena de música a diferents espais de la població. L'Associació de Dones repartia regals a la rifa solidària. La Residència Nostra Senyora de Ribera va vendre tots els productes confeccionats al taller de costura. Per últim, l'associació dels Raiers havia de celebrar el famós bingo però la situació sanitària va obligar a posposar-ho. En total es van recaptar 2.437'33 euros.

L'exposició benèfica recapta 12.000€

Al llarg dels 17 dies que l'exposició benèfica ha estat oberta, es van recaptar fins a 12.420 euros a partir de la venda d'objectes i quadres de l'herència del senyor Anton Farreres. Durant el mes de desembre i la primera setmana de gener, el Molí de l'Oli va acollir els més de 1.000 quadres, màscares i objectes de tipus molt divers que conformaven el llegat que el consistori va rebre l'any 2017 en acceptar la cessió de l'hereu universal d'Anton Farreres. L'exposició es va poder dur a terme gràcies als voluntaris i voluntàries de cultura de la Pobla, que durant molt de temps han estat inventariant i taxant tots els objectes i les pintures. Les associacions destinatàries seran Associació KAT6A i amics, Petits Superherois Associació de miopatia miotubular i centrenuclear i l'associació local de l'AECC Catalunya contra el càncer.

Enquesta sobre el turisme de la Pobla

L'Ajuntament està duent a terme un Pla Estratègic de Turisme amb la idea de traçar un full de ruta per als propers anys. Per a què aquest pla s'ajusti plenament a la realitat poblatana, el consistori ha preparat una enquesta per conèixer l'opinió de veïns i veïnes al voltant del turisme que rep la Pobla i els beneficis que pot aportar. El Pla Estratègic de Turisme s'està treballant amb el suport de l'empresa DECABA Turisme i Desenvolupament Local, una companyia amb què també es va col·laborar a l'hora de redactar el projecte d'adequació de la façana fluvial.

FOTONOTÍCIES

Cavalcada dels Reis d'Orient

Cros de la Pobla 2021 amb 530 inscrits

Torna la Fira de Nadal estrenant ubicació

Primer partit de futbol sobre gespa natural

Sopar al Molí de l'Oli pel festival Cordeví

Concert de guitarra "Nomada", sons del món

Falles i raiers llueixen al nou cartell de la rotonda

La Biblioteca compleix un quart de segle

La Residència col·labora amb la Marató de TV3

La tronca caga regals per a tota la canalla

Conchita Gasia guanya la Gran Panera de Nadal

EL REPORTATGE

Els orígens de la Poble de Segur

Walter Alegría Tejedor

L'any 2017 es van iniciar les excavacions arqueològiques als jaciments del Pui i les Esplugues de Segur. L'objectiu era mostrar com era la vida de les persones que habitaven als entorns de la zona coneguda com a "Segú" abans que existís la Poble de Segur.

Els mitjans per assolir aquest objectiu eren la recerca històrica combinant documents i arqueologia. D'aquesta manera, mentre l'historiador Pau Castell s'encarregava d'estudiar els documents medievals del territori, es va engegar una infraestructura per realitzar excavacions en aquests dos jaciments mitjançant la col·laboració entre l'Ajuntament de Poble de Segur i la Universitat de Barcelona. Aquest projecte comptava amb Marta Sancho com a coordinadora, Pau Castell com a documentalista i Walter Alegría com a arqueòleg. Les excavacions es van dur a terme en campanyes d'estiu amb estudiants d'història i arqueologia de diverses universitats. Durant aquests últims cinc anys hem pogut establir unes fases en l'ocupació del territori, així com

Imatge 1.

també anar desentrellant la vida quotidiana medieval del territori de Segur.

En primer lloc, l'ocupació més antiga és de fa 4.000 anys, a les Esplugues de Segur, ja que hem trobat recipients ceràmics decorats fets a mà que daten de l'Edat del Bronze fins a l'Edat del Ferro, molt abans que es construïssin els actuals murs de pedra que hom pot veure en pujar al jaciment. De les fases posteriors d'època ibèrica, romana i visigoda no hem trobat traces d'ocupació. Ens hem d'esperar als segles IX i X per trobar les peces de ceràmica que ens marquen un nou assentament a l'abric. D'aquesta època trobem a les Esplugues de Segur restes de remoció de terres, ja que els habitants medievals van fer aquí alguna construcció senzilla amb fusta,

tal i com ens ho demostren els dos forats per a bigues i la fossa circular al paviment de terra premsada.

Anys després, al voltant de l'any 1000, mentre a l'Espluga hi ha diverses famílies que l'habiten, es construeix al jaciment del Pui de Segur l'església de Sant Miquel i al voltant es conforma el poblat de Segur. Aquest poblat s'originaria en base a l'ensagrerament al voltant de l'església. Aquest ensagrerament és un procés que reflecteix la concentració d'hàbitat a les proximitats de l'església, ja que aquestes terres estaven protegides de la violència dels senyors feudals per la llei de la Pau i Treva de Déu. Podem pensar llavors, que les cases més antigues del Pui de Segur estarien al voltant de l'església de Sant Miquel, avui en dia restaurada.

Aquest poblat es va anar estenent fins arribar als límits occidentals que avui es coneixen de l'excavació. Cada cop que algú volia aixecar una casa al Pui, havia de construir les parets recolzant els murs contra les parets de la casa anterior, d'aquesta forma, es creava un perímetre semicircular amb forma de vila closa, més fàcil de protegir.

D'un parell de segles més tard, en ple segle XIII, ens trobem el territori de Segú amb diverses zones habitades. D'una banda trobem les Esplugues de Segur, on ja trobem

Imatge 2.

les primeres parets de pedra. D'altra banda tenim el Pui de Segur, nucli feudal al voltant de l'església. I finalment cal mencionar uns masos a la Ribera de Segur, on ja es començava a donar forma a una nova Poble. El 1268, el vescomte Pere de Vilamur va donar una carta de franquesa en què alliberava de càrregues feudals a aquelles persones que habitessin la zona de la ribera. El motiu era promoure el comerç amb el nou emplaçament a la vora del riu. Aquest fet va provocar la migració del Pui de Segur cap a la nova Poble de Segur a finals del s. XIII. Durant tot el s. XIV i XV el Pui de Segur es va anar abandonant i les estances de les Esplugues restarien com a refugi de pastors.

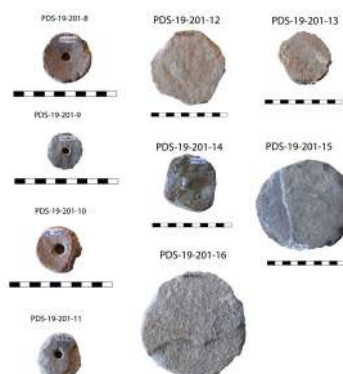
A les excavacions arqueològiques, hem documentat aquests darrers 5 anys la darrera ocupació del Pui de Segur durant la Baixa Edat Mitjana abans del seu abandonament i ensorrament total. En aquesta última fase, les cases del Pui eren rectangulars, de grans dimensions, amb 2 o 3 pisos, parets de pedra i sostre de lloses. La planta de baix estava destinada al magatzem, als animals i a fer l'ofici de pastor. Actualment estem encara definint si aquestes grans cases tenien 3 o 6 habitacions a la planta baixa on cada habitació feia entre 3 i 4 m de llarg i ample. A la planta superior es feia la vida domèstica amb la llar de foc, els llits per

Imatge 3.

dormir i mobles i prestatges per guardar els objectes d'ús quotidià. A aquesta planta s'hi accedia per escales de pedra des de la planta inferior. Entre els objectes de vida quotidiana destaquem la troballa de plats i bols de ceràmica blanca decorada en blau que era portada des del Regne de València entre els anys 1375 i 1450.

Imatge 4.

El Pui de Segur encara té molta recerca per endavant: hem de trobar els límits de les cases, la forma dels seus carrers i establir-ne les fases més antigues. Tanmateix, hem de trobar i excavar el castell, el qual tenim documentat del 1290, gràcies a un document inèdit trobat pel Dr. Pau Castell.

Pel que fa a les Esplugues de Segur seguirem amb les excavacions per tal de trobar la primera ocupació medieval, moment d'aquell primer assentament refugi a l'abric de la Roca Foradada, anys abans que es construís el castell de Segur, l'església de Sant Miquel, el poblat del Pui i per suposat molt abans de la fundació de la Poble de Segur, aquella vila de mercat que va provocar la desocupació de tants nuclis antics gràcies als privilegis que s'atorgaven a aquell que volgués anar a la ribera del riu a poblar-la

Llegendes de les imatges.

- 1) Imatge aèria de diferents espais de les Esplugues de Segur.
- 2) Imatge de l'interior d'un dels àmbits de les Esplugues de Segur.
- 3) Imatge de la porta d'una habitació d'una casa del Pui de Segur.
- 4) Imatge de fusaiols i tapadores de recipients
- 5) Imatge d'unes escales d'accés al segon pis d'una casa del Pui de Segur.

ALBA JUSSÀ I LA POBLA DE SEGUR

Alba Jussà oferirà a la Poble un servei d'habitatge i acompanyament a la vida independent per a persones amb discapacitat intel·lectual.

Des d'aquest gener de 2022, la cooperativa Alba Jussà SCCL ja ho té tot a punt per iniciar un nou servei residencial a la Poble de Segur. Serà un recurs destinat a persones amb discapacitat intel·lectual de la comarca del Pallars Jussà i comarques properes. Es tracta d'un equipament públic d'acolliment residencial, de caràcter temporal o permanent, adreçat a persones amb un grau de discapacitat intel·lectual igual o superior al 33% i que necessiten la provisió d'un servei amb suport de caire residencial. És a dir, seran 2 pisos amb habitacions individuals i jardí que es convertiran en una casa adaptada i amb suport per a les persones que vulguin anar-hi a viure.

Aquest nou projecte neix de la necessitat detectada a la comarca després que persones i famílies manifestessin, per una banda, la voluntat d'algunes d'elles d'emancipar-se del nucli familiar amb els suports necessaris i per una altra, la preocupació de les famílies envers el futur dels seus fills i/o familiars quan ells no hi siguin o no puguin seguir sent un suport.

Aquesta Llar Residència serà la primera i única en les comarques del Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Alta Ribagorça

El servei d'habitatge fugirà del model de grans institucions i funcionaments rígids que s'han ofert fins ara i apostarà per un model centrat en les persones, amb suports flexibles, amb habitatges petits, dins de la comunitat i que afavoreixin l'aparició de suports en contextos naturals. Què vol dir això? Que els suports necessaris per a les persones no només vindran donats des de l'entitat sinó que també vindran donats pels espais on les persones viuen i passen el seu temps, poble, barri, comunitat. Així doncs un cop el servei arrenqui, es farà una crida

popular per trobar persones de la Poble que es vulguin vincular al projecte de manera voluntària per proporcionar suports naturals a les persones de la Llar.

Aquest passat desembre es va realitzar una jornada de portes obertes als pisos on es va informar del servei i es van anar podent recollir demandes d'algunes persones i famílies. Durant aquest primer trimestre de l'any s'han plantejat una sèrie d'estades per a persones interessades en anar a viure als habitatges cedits pel consistori amb l'objectiu de poder viure de primera mà que suposaria compaginar el seu dia a dia amb la vida a la Llar.

Serà a partir del segon trimestre de l'any quan es començarà a prestar el servei residencial a les persones que hagin passat els tràmits que requereix la Generalitat de Catalunya per poder optar a aquest recurs residencial. Fins llavors, des d'Alba Jussà s'anirà fent la tasca de detectar famílies i persones interessades amb l'objectiu de poder-les acompanyar en tot el procés. Per tant, qualsevol persona interessada pot posar-se en contacte amb Alba Jussà per les diferents vies de contacte de l'entitat.

David Marchal Vallès
Referent de l'Àrea de Vida Independent d'Alba Jussà

Quins altres projectes desenvolupem a la Poble?

- **Dos Camps de Treball** sobre el pas de la Guerra Civil a la Poble. Es van senyalitzar dos refugis antiaeris i la creació d'una ruta guiada. I el segon any es va realitzar un scape town sobre la guerra civil.
- **Jardí dels Llibres:** gestió de la botiga de llibres de segona mà i dinamització de la cultura literària del territori a través de tallers, xerrades i presentacions de llibres.
- **Punt d'assessorament jurídic:** s'ha instaurat durant el 2021 i està adreçat a acompanyar persones en situació de vulnerabilitat en tràmits jurídics. El punt atén a l'ajuntament divendres al matí. Per demanar cita es pot contactar al telèfon d'Alba Jussà
- **Grup de joves** per la salut mental: recolzament integral als joves d'entre 16 i 30 anys per promocionar d'estils i hàbits de vida saludables que contribueixin a una millora de la salut mental.

EMPREDORIA

“L’espai Taller és un local familiar i culinari obert a tothom”

Parlem amb el Josep Cuberes i l’Oriol Plancheria, que han convertit el seu antic taller d’electricitat en un espai on la gastronomia és la principal protagonista.

Com sorgeix la idea?

Bé, abans que la idea, és la inquietud empresarial que sempre ens ha mogut i les ganes de fer que passin coses al nostre poble. Aquestes ganes ens porten a pensar què podíem fer amb l’antic taller de l’empresa abans de triar l’opció fàcil: convertir-lo en un pàr-ting.

Per què penseu en un espai vinculat a la gastronomia?

Doncs influïts pels viatges a Donosti se’ns va posar al cap de crear un espai a l’estil dels txokos bascos. Un local que fos familiar i culinari basat en l’autogestió i la confiança de les persones que l’utilitzen i que fos un espai obert a tothom: entitats, grups d’amics de diverses edats, empreses... Pensem també que la Pobla és un poble amb colles i entitats molt actives que fan sopars o reunions diverses i creiem que aquest és un espai que facilita les trobades.

En quin moment les idees es converteixen en un projecte real?

Podem dir que el que ens va donar l’empenta va ser participar a la convocatòria dels Ajuts Leader per al foment de la diversificació econòmica de les zones rurals, una subvenció que finança fins al 30% de la inversió inicial. En veure que podíem acollir-nos a la convocatòria, ens vam posar les piles i, a finals del 2019, vam preparar el projecte.

Quant temps va passar fins que vau obrir el local?

Doncs ben bé un any i mig, perquè tot just començar ens va agafar

la pandèmia i vam haver d’agafar-nos-ho amb molta calma. Podem dir que el local estava a punt al setembre del 2021 i en ple funcionament a partir del novembre del mateix any.

Per què li’n dieu espai Taller?

D’una banda perquè, com ja hem dit, abans era el taller del Cuberes-Plancheria i, de l’altra, perquè ara volem que sigui un taller de gastronomia.

Què s’hi pot fer, en aquest espai?

Pots fer des d’una presentació de qualsevol cosa, perquè hi ha disponibilitat de projector i pantalla, a fer una reunió, una presentació de productes d’una empresa privada, formacions, reunions familiars, sopars d’amics, festes d’aniversari... Aquestes són algunes de les idees que tenim, però estem oberts a tot tipus de propostes.

Com funciona?

La base del funcionament és l’autogestió i la confiança, perquè mentre es fa ús del local no hi ha ningú vigilant. Llavors, un representat d’un grup/entitat es posa en contacte amb nosaltres, pactem un horari d’ús del local, li ensenyaem les instal·lacions i li donem lliure accés. En acabar la celebració, el grup només haurà de deixar l’espai recollit i fer la gestió dels residus. De la neteja ens n’encarreguem nosaltres.

De què es pot disposar en llogar l’espai?

Es pot fer ús del bar, on hi ha tot el beure necessari perquè no et calgui preocupar de fer la compra, de

la cuina industrial i de la sala, que té una capacitat per a 40 persones.

Quin balanç feu dels primers mesos?

Tot i que la pandèmia ens ha frenat força, perquè creiem que el mes de desembre hauria estat excepcional, el balanç que en fem és molt positiu. Estem molt esperançats perquè hem vist molt interès i també hem quedat sorpresos de la demanda que hi ha per fer-hi formacions. De moment, ja n’hem fet tres i els professionals que han utilitzat l’espai han quedat encantats.

Podem dir que és un espai únic?

Sí, no n’hi ha cap d’igual als dos Pallars. De fet, ho vam detectar quan vam fer la proposta al Leader, que van quedar sorpresos perquè és diferent, és un model de negoci que no existia.

Què té i què li falta a Pobla?

Té un valor que no tenen altres pobles: la gent, la força de l’associacionisme. Potser ens falta reforçar la part turística de la Pobla i els voltants, creure’ns que no som un lloc de pas, que és un lloc amb potencial igual de bo que qualsevol altre.

On trobar-nos?

Instagram: @vade_taller
www.vadetaller.com

Carrer Prolongació Raiers, 4

Alba Alegret

QUI SOM?

Òmnium Pallars som una secció territorial de l'Associació Òmnium Cultural que treballa per la cohesió social, la llengua, l'educació i la cultura. Òmnium Pallars sorgeix arran d'una conversa entre dos amics l'any 2017 en l'acte de la Flama del Canigó. Mesos després, una bona colla de gent del Pallars creà la secció territorial més extensa d'Òmnium que existeix a Catalunya. Abraça el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà i la junta compta amb membres de les dues comarques. Les reunions, quan no hi ha pandèmia, es fan itinerants entre els dos Pallars i la majoria d'activitats es poden gaudir a diferents pobles, fet que aproxima la cultura a tothom, un dels pilars d'Òmnium. Aquesta territorial està formada per gent diversa però molt ben avinguda i amb una mateixa fita: vetllar per la cultura, la llengua, els drets i les llibertats de tothom. A banda, però, de la junta estrictament, on cadascú s'ocupa de coordinar diferents activitats, també es compta amb un ampli ventall de voluntaris i voluntàries que dia rere dia fan possible que els diversos actes es facin i tinguin l'èxit que tenen.

Presentació de "L'aigua que vols"

QUÈ ON FEM? SOM?

Al llarg de l'any s'organitzen diferents activitats relacionades amb la cultura i es participa en altres iniciatives d'entitats o municipals. El passat 2021, malgrat la pandèmia, que ha frustrat moltes activitats que s'havien de realitzar, sí que s'ha pogut fer actes com el primer sopar Estellés al Pallars que va comptar amb la lectura de diferents poemes de l'autor valencià. També s'ha fet venir exposicions al territori com la de «Jordi Cuixart des de Lledoners» i la que s'ha pogut visitar darrerament a Tremp, la Pobla de Segur, Sort i Esterri d'Àneu sobre els 60 anys de l'entitat. Un dels actes principals d'Òmnium cultural, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes es va atorgar a l'escriptora trempolina Maria Barbal i l'acte de lliurament es va dur a terme al territori. A banda, i amb la voluntat de lluitar per la llengua, les llibertats i els drets socials, cada any es participa activament en els actes de la Diada Nacional de Catalunya i de l'1 d'Octubre. I normalment ens podeu trobar en diferents paradetes a pobles pallaresos per festes com Sant Jordi per reivindicar la cultura i la llengua catalana.

La nostra seu és a l'Edifici Raiers II, al Parc Alcalde Boixareu. Sempre ens podeu escriure al correu pallars@omnium.cat per qualsevol dubte, idea o suggeriment o per participar a les activitats i fer créixer l'entitat. També ens podeu seguir a les xarxes socials de Facebook, Twitter, Instagram i Telegram.

Inauguració de l'exposició a la Pobla

GASTRONOMIA

Postres d'hivern

Ingredients per a quatre persones

2 moniatos
1 poma gran
1 codony gran madur
Canyella en pols
Sucre morè (optatiu)

Elaboració

1- Netegeu i escaliveu la fruita al forn, en una mateixa safata. Deixeu-la fer ben cuita.

2- Un cop fora del forn, peleu el moniato i treieu el cor de la poma i el codony. No cal pelar-los.

3- Passeu-ho tot per la tritadora fins que quedi una crema.

4- Serviu-ho en platets amb canyella espolsada. Si ho voleu, podeu

tirar-hi una mica de sucre per damunt. És un bon berenar!

Bon profit!

Encarna Moreno Cano

EL PASSATEMPS

Si ets gormand/a o bon/a cuiner/a, sabràs trobar-hi 42 NOMS DE POSTRES DE PASTISSERIA, en singular. Podeu llegir-los en horitzontal, vertical o diagonal, al dret o al revés. Trobareu les solucions a la pàgina 13.

B	B	G	O	C	P	T	S	C	I	S	S	E	P	E	D	A	P
M	R	O	E	R	O	U	O	E	A	D	A	M	I	A	S	N	E
A	M	A	R	L	E	D	D	R	C	R	O	I	S	S	A	N	T
N	E	A	Ç	R	A	L	O	I	R	A	L	G	X	O	T	I	D
E	L	R	A	D	A	T	L	N	N	O	L	E	U	U	O	N	E
L	I	E	R	C	E	T	I	E	Y	G	I	L	I	F	P	I	M
A	N	L	A	S	X	G	X	N	T	A	S	A	X	F	M	S	O
D	D	L	S	I	E	A	I	O	A	A	T	T	O	L	O	S	N
G	R	U	O	M	S	U	L	T	E	B	R	O	S	E	C	A	J
A	O	I	A	E	Q	L	O	B	A	T	A	L	L	T	E	M	A
M	R	C	N	R	I	R	U	T	A	N	A	G	N	E	R	E	M
B	O	O	A	T	T	N	E	Y	E	L	O	Ç	A	M	E	R	C
C	I	C	S	E	Y	L	N	U	R	O	S	Q	U	I	L	L	A
L	D	O	L	O	A	A	L	F	L	A	M	A	S	S	A	P	A
D	M	L	L	G	C	A	N	O	M	P	A	N	E	L	L	E	T

ARA FA 100 ANYS...

100 anys de camps

Tomàs Garcia-Espot

Pot semblar un tema ja molt suat -i de fet ho és- però el futur camp de futbol del poble és un assumpte que convida a reflexionar i alhora permet mirar endarrere, tot trobant similituds amb temps passats. Una infraestructura anhelada i reivindicada durant dècades per les poblatanes i els poblatsans, i que, si tot va segons el previst, podrem gaudir-ne la temporada que ve. Sense dubte, els qui més esperen que estigui acabat són els jugadors del Club de Futbol Pobla i els nens i les nenes de l'Escola de Futbol, que durant aquests darrers mesos han hagut de jugar lluny del seu poble i del caliu de l'afició.

A l'espera, doncs, del nou camp, mirem una mica enrere, concretament fa 100 anys. I és que aquest 2022 es complirà el centenari del primer terreny de joc on el Club de Futbol Pobla -aleshores Productora de Fuerzas Motrices- va disputar els seus primers partits. El camp del Vernedot, situat en terrenys de la Productora, l'empresa que durant aquella època construïa i operava part de les centrals hidroelèctriques de la zona.

Va ser el 26 de desembre de 1922, i enfront, com no podia ser d'una altra manera, van tenir al Trep; l'equip pallarès que un segle després encara és el màxim rival dels poblatsans. Aquell conjunt format pel jovent del poble i treballadors de la Productora -i que aleshores vestia els colors de la Senyera- també hi va disputar més partits, com per exemple contra el Tàrrrega, el Lleida, una selecció de l'Europa de Barcelona i, fins i tot, un matx internacional contra l'Stadium Toulouse. Malauradament, la sort d'aquell equip primigeni poblatà estava intrínsecament lligat a la voluntat de l'empresa que l'havia fet néixer.

De fet, el seu primer entrenador i també jugador era un tècnic suís de la companyia, Mr. Deleser. Tot i els anys de bonança arran de la fundació del club i la inauguració de nom camp, la Productora es va vendre aquell terreny de joc de la zona del Vernedot, al mateix

temps que es desvinculava del club. Era l'any 1928, i en un context on els efectes de la construcció de les centrals estaven en caiguda lliure.

Aquesta desvinculació provocà una crisi dins del club, que perdé el camp, el nom i l'equipació. El nou terreny de joc -el del Sindreu- estava allunyat del poble, i això va ocasionar que es disputessin menys partits i l'interès de l'afició disminuís. Quatre anys després, però, la dinàmica negativa es va invertir gràcies a l'arribada l'entitat catalanista Palestra, els socis de la qual van fer reflotar el projecte futbolístic dotant al poble d'un nou terreny de joc. El nou camp, doncs, situat prop del riu Noguera Pallaresa, va posar fi a la travessia pel desert que havia viscut el club, que l'any 1934

fins i tot es coronaria campió de les terres de Lleida.

Un any després, la inauguració del nou complex escolar va propiciar l'arribada del camp de les Escoles. Un terreny de joc que ha esdevingut un símbol del Club de Futbol Pobla des del primer partit disputat, el 29 de setembre de 1935, fins al darrer, el 4 d'octubre de 2020. Des d'aleshores, i com ja va passar l'any 1928, tant el Club com l'Escola de Futbol també viuen encara una espècie de travessia pel desert. Ara bé, si les prediccions es compleixen i la història es repeteix, el futbol al poble té un futur prometedor tan bon punt la Pobla pugui gaudir del seu nou estadi. Quin nom tindrà? Aquesta qüestió ja dona per un altre article.

INSTAGRAM #lapobladesegur #igerspobla

@_picsfrommars

@mmacaya_

@sasacg

@fent_fotografies

@garatgepallars

@paulalmsn

@annaisanta

@_picsfrommars

@lotisent81

Segueix l'Ajuntament a Instagram: @ajlapobladesegur

SOLUCIONS DEL PASSATEMPS

Horitzontals: Pa de pessic, ensaimada, croissant, sorbet, ametllat, merenga, crema, rosquilla, flam, massapà, mona, panellet.

Verticals: Magdalena, melindro, ullera, sara, gelat, xuixo, soufflé, compota, massini, pet de monja.

Diagonals: Secall, torró, púding, codonyat, orelleta, gelatina, borratxo, braç de gitano, mousse, briox, gema, coca, lionesa, carquinyoli, mostillo, tortell, bunyol, galeta, canya, neula.

APUNT TURÍSTIC

EL DOLMEN DE PINYANA

Enric Guimó i Casemiro

Sobre el cim que domina Pinyana, entre els termes de Cadolla i Sarroca de Bellera, es troba el Dolmen de Casa Encantada o de Pinyana. Aquest monument prehistòric, vestigi del Bronze Mitjà, va ser un dels dos primers dòlmens publicats a Catalunya (juntament amb el del Mas Pallarès, de Senterada). Concretament ara fa just 150 anys, l'any 1872.

Els dòlmens són un tipus de monuments funeraris megalítics, constituïts per unes grans pedres verticals que en sostenen una situada horitzontalment sobre aquestes a manera de sostre, fet que formava una cambra interior. Aquestes construccions funcionaven com a tombes col·lectives i són molt comunes a l'Europa nord-occidental (n'hi ha que daten fins i tot del Neolític, 5.000 aC), estenent-se per tota Europa i arribant fins a l'Àfrica i la Península de Corea.

El dolmen de Pinyana encara disposa de totes les pedres en la seva posició original (porten al mateix lloc entre 3.500 i 3.200 anys!) i gaudeix d'un bon estat de conservació. Aquest fet es deu al material de les seves pedres, de conglomerat holocènic i no de la més erosionable roca calcària. Aquestes lloses, tres de verticals i una de capçalera, formen una cambra funerària de 2x1,5m i 2m d'alçada amb una entrada lateral transitable custodiada per una altra llosa vertical més menuda i que no dona suport a la llosa superior. El dolmen, de 3,30m de llargada i 2,40 d'amplada exteriors, se situa orientat sud-est i al centre d'un túmul de 12 metres de diàmetre molt deteriorat, però que encara podem observar.

El dolmen de Casa Encantada fou descobert el 1872 per Moner i Siscart gràcies al fet que destacava en el paisatge, un fet que segurament abans també havia cridat l'atenció de saquejadors de tombes i espoliadors que pogueren endur-se'n les ofrenes funeràries. També va ser usat com a cabana per molts ramaders. Aquestes interaccions són la possible causa de la manca de troballes en les diverses excavacions que hi han tingut lloc, en les quals s'han pogut tan sols localitzar petits fragments de ceràmica, algunes d'osteïta així com uns pocs fragments de restes òssies.

Els dòlmens, així com moltes construccions megalítics, han esdevingut fonts de llegendes i mites sobre temps antics. De fet, Moner i Siscart en descobrir el dolmen pallarès va atribuir la seva funció a un altar de sacrificis utilitzat per antics druides en les seves cerimònies. El nom de Casa Encantada ens pot fer pensar en alguns fets macabres o relacionats amb esperits, però la realitat darrere d'aquest nom és una llegenda de la nostra terra i una figura de la mitologia catalana: les encantades, uns éssers femenins màgics, que tenen diferents característiques segons les narracions.

En el cas de l'encantada que ens ocupa es tractava d'una geganta que es dedicava a filar sense parar mentre recorria el territori amb una gran pedra sobre el cap, dues sota les aixelles i una altra de davantal. Quan s'aturava a passar la nit i descansar, simplement s'as-

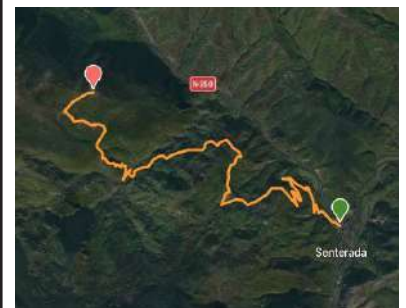

seia i ja tenia la casa feta. Aquesta encantada pujà al capdamunt de la serra de Pinyana en una de les seves excursions, però, en coronar-la, estava extenuada i morí. En caure morta, les pedres que sostenia, així com ho feien quan volia dormir, formaren una caseta o cambra la qual ara custodiaria el seu cadàver i donaria origen al dolmen i al nom de Casa Encantada.

Com arribar-hi?

Et proposem dos itineraris:

1- Podeu atansar-vos a Senterada i emprendre el camí que va cap a Cadolla, o anar a aquest poblet amb cotxe. Des d'aquest punt podeu seguir la ruta 33 de Camins del Jussà (podeu trobar-la a wikiloc) i anar fins a Pinyana on, poc abans d'arribar, us desviareu a la dreta i seguireu el camí que avança cap al nord i per la serra de Comillini. Trobareu el dolmen en una zona de pastura entre dues elevacions del terreny, una l'est i una altra a l'oest.

2- Podeu pujar cap a Perves i avançar fins a arribar quasi a Corroncui. 500m abans d'arribar prendreu una pista a mà esquerra que us portarà al Pla de Món. Després de passar l'Ereta de les bruixes seguireu la carena en direcció sud-est travessant un bosquet i seguint el mur de pedra que delimita els termes de Senterada i Sarroca fins a arribar al dolmen.

ELS PARTITS OPINEN

Volem aprofitar aquest espai per posar en relleu aquella feina que no es veu, però que acabarà donant els seus fruits.

Amb l'arribada al govern vam desencallar el Pla de barris fins a exhaurir-ne el termini i vam tirar endavant el Pla de foment turístic. Tot això ha significat la remodelació del parc alcalde Boixareu, l'adequació de l'entorn de l'estació del tren, la construcció de l'ascensor de la Pedrera, l'adequació del carrer de la Font, la il·luminació entre el Pont de Ferro i la rotonda dels Raiers...

En opinió d'alguns som un ajuntament que respon a la dita "arrancada de cavall i parada de ruc", ja que, segons la gent que la defensa, se'ns han acabat els projectes i ja no tenim massa cosa més a fer, llevat del camp de futbol que també sembla que sigui el nostre únic objectiu, segons alguns altres.

Doncs bé, us volem fer cinc cèntims de totes aquelles coses que tenim previstes de cara a aquest any 2022 i el proper 2023: l'adequació de l'edifici d'ensenyaments de muntanya, la millora de l'avinguda Pirineus per adequar-la al doble sentit, la creació de la nova biblioteca municipal, la millora de la sonorització i l'accessibilitat al Molí de l'Oli amb la construcció d'un ascensor, la remodelació de les escales i de la capella del cementiri per crear-hi un espai aconfessional i pluriconfessional, la substitució de la lluminària a la Pobla i Sant Joan per millorar-la i adequar-nos a les normatives *StarLight*, l'adequació d'un local polivalent i la seva adjacent zona

d'aparcaments, etc. Aquestes són actuacions tangibles que podrem veure i gaudir, però a més hi ha tota la feina que no es veu i que serveix per a sembrar i poder recollir després.

Estem parlant de concórrer a tots els ajuts que es convoquen i de manera agosarada, sense por. Amb la implicació i la feina de bona part del personal tècnic i administratiu de l'ajuntament, l'equip de govern ha presentat projectes ambiciosos a nivell de turisme als ajuts europeus del Next Generation per valor de gairebé 3'5 milions d'euros, al DU5000 per eficiència energètica que suposen una inversió d'1'5 milions, i d'altres compartides amb altres municipis i sota el paraigua del Consell Comarcal per valor de mig milió d'euros. Aquesta és una cursa d'obstacles, ja que algunes no ens les han concedit, però lluny de rendir-nos, n'aprenem la lliçó per tornar-nos-hi a presentar amb els projectes millorats i més consolidats.

Grup municipal d'ERC

El sota l'arbre de les roques roies

En el passat ple del 3 de desembre es va aprovar la segona modificació del pressupost general de l'ajuntament, amb el vot en contra del nostre grup. Aquesta modificació elimina de patac 400.000 euros als ingressos de subvencions previstes de tres organismes oficials, dels quals no hi ha compromís ferm d'aportació, cosa que el nostre grup ja va recalcar el 8 d'abril de 2021. Aquesta modificació facilita la futura licitació del nou camp de futbol –primera fase sense els vestidors–, que queda pressupostada en 1.134.675,98 euros. Per encarar aquesta despesa l'equip de govern compta amb un préstec de 200.000 euros i amb més de mig milió d'euros de romanent de tresoreria, és a dir, dels estalvis d'exercicis anteriors. Nosaltres pensem que la Pobla es mereix un camp de futbol, però se

l'hauria d'haver previst abans de prescindir de l'anterior. La quantia d'aquest projecte impedirà fer-ne d'altres, com per exemple, la piscina municipal.

S'ha hagut de traslladar el Centre de Dia on hi havia la ludoteca La Pobla en necessita una altra. Actualment hi ha una llarga llista d'espera per tal de trobar plaça a la Residència Sanitària que s'ha vist afectada ara mateix per la pandèmia. Afortunadament, sembla que els símptomes són lleus. Tot el nostre recolzament i solidaritat als nostres padrins i padrines.

Hem de tornar a insistir en la manca de neteja dels parcs, voreres i carrers de la vila. Sabem que no tota la responsabilitat és de l'ajuntament, perquè hi ha propietaris de gossos que no tenen cura de

recollir els excrements, gent incívica que llença llaunes, plàstics i papers al terra. Calen moltes papereres, educar a casa i a l'escola, fer molta pedagogia i finalment, sancionar si és necessari. Creiem que tothom vol una població neta i aquest ha de ser l'objectiu de tots.

A "En Portada" les Roques Roies darrer (Novembre 2021) es comenta el Projecte integral d'adequació de la façana fluvial que està pressupostat en 3.386.000 euros, al que nosaltres volem donar suport, condicionat a la manera de finançar-lo. Un projecte que afectaria des de l'Àrea Vacacional fins al Congost de Collegats. Per endegar-lo l'ajuntament ha sol·licitat una subvenció del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme del Govern d'Espanya.

Grup municipal del PSC

SUPO-SUPO POBLATÀ

“Si veniu a Finlàndia, porteu-me embotit si us plau!”

Parlem amb Andreu Fàbregas, un poblatà que va decidir canviar de vida i se’n va anar a Finlàndia.

Què hi fa un poblatà a Finlàndia?

Déu vos guard! Soc l’Andreu Fàbregas Balust, poblatà de tota la vida, immigrant per voluntat pròpia. Vaig marxar cap a Finlàndia al novembre de 2019, fa més de dos anys, seguint allò de “si no t’agrada, veste’n!” Doncs me’n vaig. Ben lluny. De fet, d’on vaig, no en sé res. Millor. Volia veure altres maneres de fer, de treballar i de pensar, però no en tenia prou amb la foto, ho volia viure. No m’agrada el turisme.

És un país fred també per a les relacions socials?

Es diu que els finlandesos són més aviat gent tancada, callada i que tendeix a la melancolia. Tot cert. Però per sort hi ha més al darrera una vegada aprens que també farien el que fos per ajudar-te si ho demanes, que els silencis enmig d’una conversació contribueixen més que interrompen i que quan ens cuinem tots junts, esporrets, al vapor de la sauna a noranta graus les diferències entre països simplement desapareixen. A Finlàndia es parla mesurant cada paraula, no s’exagera i no es dramatitza. A això m’ha costat acostumar-m’hi, ho he d’admetre. Aquesta conyeta, aquesta ironia quan parlem al Pallars no existeix al nord. Millor deixar-la a la Poble.

El finès o suomi és una llengua complicada d’aprendre?

No t’ho diuen, quan arribes a l’aeroport de Hèlsinki, que parlen un dels idiomes més difícils d’aprendre, no. Això t’ho trobes al curs d’integració (mig any i una altre mig opcional, sis hores diàries, de dilluns a divendres) pagat pel govern finlandès perquè tots els immigrants tinguin

la voluntat de parlar en la llengua materna de cinc milions d’habitants. Allà on vas, fes com veuràs, no? Els agrada molt quan em senten parlar en el seu idioma, tot i que em sembla que me’n fotre un fart fins que pugui dir el que vull i no només el que puc.

T’has pogut habitar al clima?

Pel que fa al temps, començo a pensar que el fred i la neu ens preocupa més als estrangers que als nadius. Aquí l’hivern és llei de vida. Els finlandesos es fan fotre i es preparen en silenci, determinats no només a sobreviure un hivern a trenta graus sota zero, sinó a gaudir-lo com qualsevol altra estació.

I al menjar?

No me’n parlis del menjar. Si veniu, porteu embotit, si us plau!

Et veus tornant al Pallars?

Vaig tornar al Pallars el desembre passat i, encara que a l’Anna Balust no li agrada sentir-ho, amb una visita cada dos anys potser ja en tinc prou. No em malinterpreteu! És clar que he trobat a faltar a la meua gent, els paisatges del Pirineu i el tarannà del sud, però crec que és prou bo, trobar-ho a faltar. Vaig marxar mentalitzat que me n’anava a viure a fora. Crec que trobar a faltar t’ensenya el que és important i et fa valorar el que t’agradava d’on has marxat i el que t’agrada d’on vas.

Pots dir-me una semblança entre Pallars – Finlàndia? I en què es diferenciarien més?

Honestament, no sabia dir en què s’assemblen dos llocs tant diferents com el Pallars, ple de gent que se saluda pel carrer, xerra a la cua del supermercat i on la muntanya és part essencial del nostre paisatge, i Finlàndia, amb els seus tres metres de distància social (es fa la broma de que estaven preocupats quan els van dir que durant la pandèmia s’havien de mantenir a dos metres els uns dels altres: mas-

sa a prop!), el silenci com a banda sonora vital i les planes boscoses que s’allarguen fins l’infinit. Potser l’única cosa que podria dir que m’és familiar és l’aïllament entre nuclis urbans, encara que per motius ben diferents: el que a la Poble és Col·legats, a Finlàndia és la preferència a viure ben lluny de la resta. Els efectes són similars i això m’ha ajudat a acostumar-me a la relativa solitud de la vida al nord.

Creus que el fet de ser pallarès, o venir d’un entorn també rural, t’ha ajudat en algun aspecte a aclimatar-t’hi?

Definitivament, encara que soni ridícul, el que considero que m’ha ajudat més ha estat tenir el caràcter dels Fàbregas. Més aviat de poques paraules, honestos i compromesos amb la feina. A vegades em sembla que potser tenim algun avantpassat, ben ros i amb els ulls blaus, de qui no ens n’han dit res.

Què et va atreure de Finlàndia per anar-hi?

De tot una mica, des del respecte per la natura fins a la seva resiliència característica, una determinació especial anomenada “sisu”, en finès. M’atreia perquè, tot i que em quedava a Europa, era un dels països més diferents, geogràfica i socialment que em podia imaginar. Retrospectivament he de dir que vaig trobar el que buscava i més. Arribar fins aquí ha costat i espero que encara costi molt més, però mentre continuï amb la mateixa convicció, tot és possible.

Darío Albert